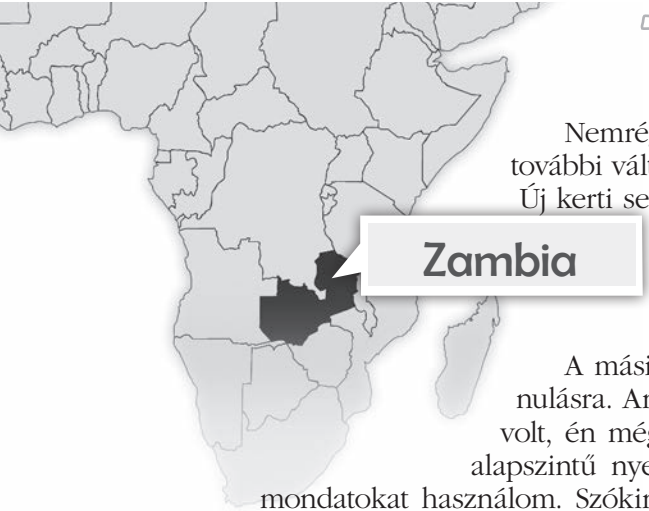

További változások

Nemrég a zambiai csapatban történt változásokról számoltam be. Most további változásokról szeretnék írni.

Új kerti segítőm van. Humphrey [hámfri], aki korábban dolgozott itt, elment, hogy saját vállalkozást csináljon. Ő ért a kőműves munkához, és most sokan építkeznek, mert a házam körül elterülő kukoricaföldeket felparcellázták és kiosztották. Helyette Énóck segít most a kertben.

A másik változás, hogy lehetőséget kaptam egy három hónapos nyelvtanulásra. Annak ellenére, hogy a klinikán az utóbbi időben nagyon sok nővér volt, én mégis folyamatosan egyedül dolgoztam. A munkámhoz szükség volt alapszintű nyelvtudásra, de a hétköznapi rutin során általában ugyanazokat a mondatokat használom. Szókincsem, nyelvtudásom elsősorban az egészségügy területére korlátozódik. A betegek mindig nagy örömmel veszik, ha imádkozom értük, de természetesen angolul, amit viszont nagy részük nem ért. Sokszor szenvedek attól, hogy nem tudok például bemba nyelven megvigasztalni egy anyát, aki elveszítette gyermekét.

Sajnos ezt a nyelvet még egy bizonyos meglévő nyelvtudás mellett sem lehet csak úgy „felszedni." Mondok egy példát: Valaki ezt mondta: *„Tamunakile, nga mwaya pancinga."* Próbáltam kitalálni, mi lehet az

a *tamunakile*. Az illető, látva bizonytalanságomat, megmondta a szógyököt: *ukunaka*. Így természetesen azonnal megértettem: *„Nem leszel fáradt, ha kerékpárral mégy."* Az ***ukunakából tamunakile*** lett. Mivel mindent beletesznek, a szó, elsősorban az igék, teljesen megváltozik. Azért nagyon nehéz ezt a nyelvet tanulni, mert az *ukunaka* nem mindig *tamunakile*, hanem lehet *bacinaka* is, és még soksok egyéb ugyanaz a szógyök, attól függően, hogy milyen időben, milyen személyről van szó, van-e eszközhasználat, valamilyen cél – nem sorolom. Mivel nagyon nehéz ráismerni a mindennapi beszédben az eredeti szógyökre, sokkal hosszabb idő kell a nyelv megtanulásához.

Az angol nyelv tanulása sokkal könnyebb volt. A bemba nyelv tanulása már idáig is jóval több erőfeszítésembe és munkámba került, de még mindig folytatnom kell a tanulást, hogy magasabb szintű nyelvtudásom legyen. Korábban az egészségügyben dolgozók számára nem tartották annyira fontosnak a nyelvtudást. A lelki szolgálatot végzők az első időben évekig csak a nyelv tanulására és gyakorlására koncentrálnak.

Most tehát zambiai módra egy kis erdei faluban, Csalaliban élek ugyanannál a zambiai özvegyasszonynál, Bana Mulálánál, ahol korábban is laktam már. A körülmények nagyon egyszerűek: nincs se villany, se víz.. Kárpótol viszont egyrészt a család szeretete, másrészt Isten közelsége, bátorítása.

Az itt élők nagy része keményen dolgozik a földeken, különösen most, aratás és betakarítás idején. Csütörtökön, amikor a gyülekezeti asszonyok is jönnek segíteni, én is csatlakozom hozzájuk, és kimegyek velük a földekre. A földimogyoró- és babszüreten már túl vagyunk, és majdnem teljesen befejeződött a kukorica betakarítása is. Az amálét és a szójababot is majdnem leszüreteltük már.

Ezek a növények biztosítják az itt élők egész évi táplálékát.

Itt nincsenek bölcsődék, óvodák, így azok az asszonyok, akik segíteni jöttek, a hátukon hozták kisgyermekeiket, és úgy dolgoztak. Közben megszoptatták őket, amikor pedig már túl erősen sütött a nap, akkor két erősebb kukoricára erősítve a csitengét, árnyékot csináltak a kicsiknek, és letették őket.

Ottlétem alatt belecsöppentem egy eljegyzési ceremóniába is. Ugyanis Etel, Bana Mulala egyik lánya menyasszony lett.

Az eljegyzés egy kicsit másképpen zajlik, mint nálunk. Most értettem meg, mit jelenthetett az a magyar szólás, hogy egy lány „eladósorba" került.

A vőlegény és menyasszony családja egymástól távol, de elérhető távolságban letelepszik (ha távol laknak egymástól, akkor az egyik család például a templomba megy be). Van egy közvetítő, aki a két család között közvetít és akit mindkét család elfogad. A menyasszony távolabbi rokonai is részt vesznek a megbeszélésen, majd közös megegyezéssel megszabják a menyasszony árát, ami sok mindentől függ. Ezt ráírják egy papírra, és a közvetítő személy elviszi azt a vőlegény családjához. Ők visszaírnak, hogy elfogadják-e, vagy soknak tartják-e. Az egyezkedés jó ideig eltart. A képen jól látszik, hogy ott rájuk is esteledett, és mire a tárgyalás befejeződött, és megegyeztek, feljöttek a csillagok.

Esküvő akkor lesz, ha a vőlegény családja kifizeti a mátkapénzt.

A harmadik változás az, hogy kaptam a missziótól egy autót. Ezt az autót a misszió készült már eladni, de az új vezető úgy döntött, hogy mivel a zambiai csapat minden tagja használhat egy szolgálati autót, én is kaptam egyet.

Ez nagy segítséget jelentett, amikor például Csalaliba költöztem ideiglenesen, mert el tudtam szállítani az összecsukható ágyat, széket és minden szükséges holmit.

Most is van elfoglaltságom reggeltől estig, de nincs olyan rohanás, mint amikor a klinikán dolgozom. Jobban van időm meg-megállni, és csendben Istenre meg az Ő munkálkodására gondolni. Isten Szentlelke nagyon sok mindenre emlékeztetett a mögöttem lévő úttal kapcsolatban, amiért van okom hálát adni. A Szentlélek eszembe juttatta azt is, amikor négy évvel ezelőtt Istennek öntöttem ki a szívemet, csendben sírva, hogy mások ne hallják, ugyanis itt nincsenek ajtók, csak egy függöny van odaakasztva a szobácskák bejáratára. Azt mondtam el neki, hogy hiába minden, kár vállalni mindezeket, ezt a nyelvet úgysem lehet megtanulni.

Mostanra azonban már beszélem egy kicsit. Isten Szentlelke emlékeztetett arra az Igére, amellyel akkor bátorított: „A jó cselekvésében pedig meg ne restüljünk, mert **a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk**" (Gal 6,9).

Imakérések:
Hála.

1. A nyelvtanulás lehetőségéért.
2. Isten közelségéért, bátorításáért; a család kedvességéért.
3. A missziótól kapott autóért.
4. Az Itintiben is újra beindult vasárnapi iskolai munkáért.

Kérés:

1. Szeretnék a nyelvtanulásban egy olyan szintre eljutni, hogy bemba nyelven tudjak vigasztalni, bátorítani, imádkozni.
2. Februárban nem megfelelő módon használták a misszió kútjában lévő szivattyút, ezért leégett. Azóta akadozik Mungwiban a vízellátás. Most több mint egy hónapig nem volt egyáltalán vizünk, a távoli falusi kútról kell vizet hordanunk. Jó lenne, ha a vízprobléma végre megoldódna!
3. Hogy az új igazgató érkezésével jó irányba fejlődjön tovább a kórházi munka.
4. Hogy Bana Mulala továbbra is egészséges maradjon, bírjon dolgozni, hogy eltarthassa a családját.

Köszönök minden segítséget, imádságot, támogatást.

Testvéri köszöntéssel:
Dr. Keszi Krisztina

Dr. Keszi Krisztina

Orvos-misszionáriusnő
2006 óta Zambiában

Dr. Keszi Krisztina – Zambia

Tanulás Bana Mulálával

Kukoricatörés az asszonyokkal

Hűsölnek a gyerekek az árnyékban, a chitenge alatt

Gyülekeznek a családtagok az eljegyzési megbeszélésre

A két család közti összekötő ember

A zambiai szolgálat új vezetőjével a missziótól kapott autó előtt